

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe o jumătate de an 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu

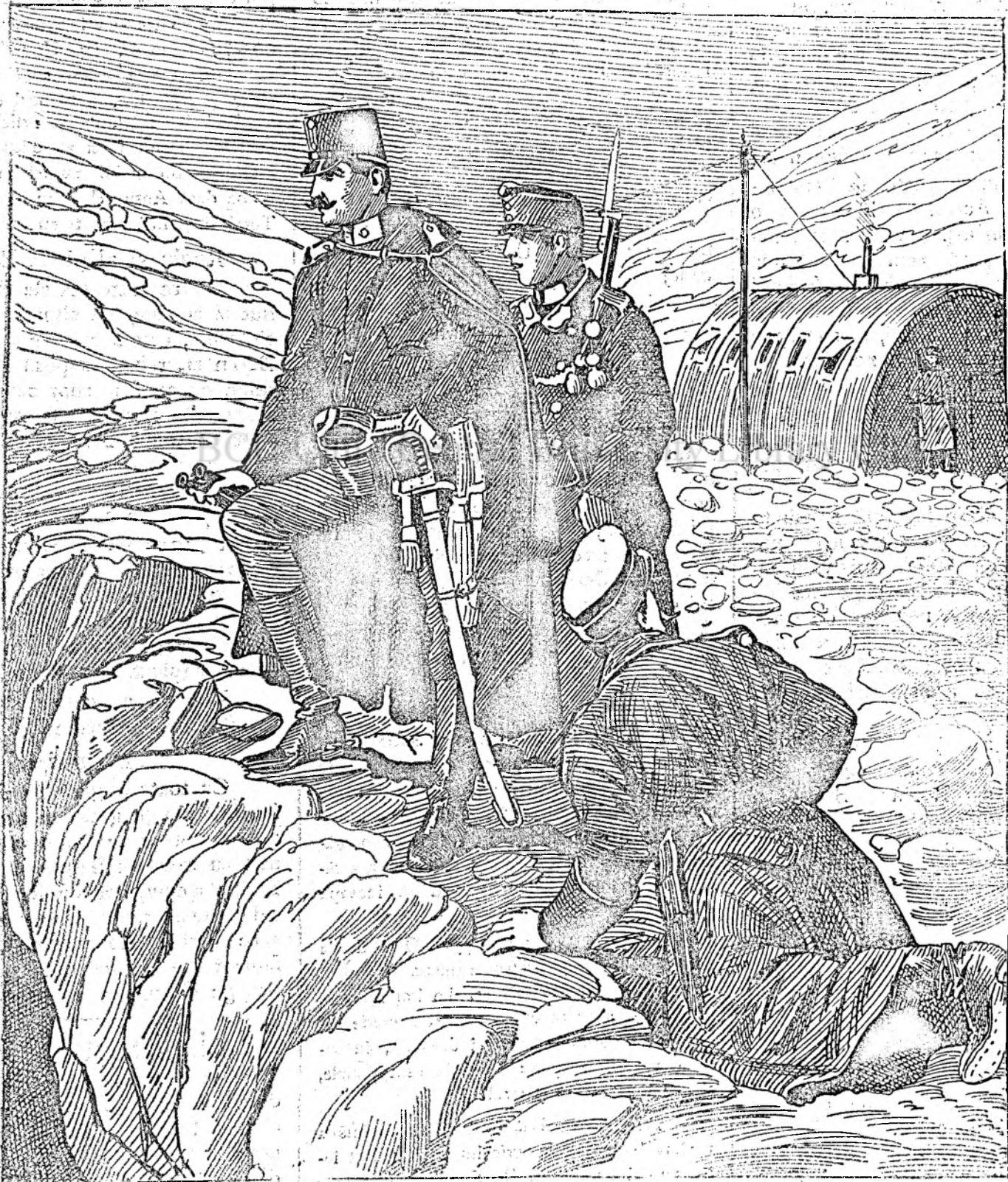
Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

DIN BOSNIA.

— Sentinele pe vârful muntelui. —

Cum am amintit în nrul trecut, în Bosnia să află o mare mulțime de soldați de-ai noștri, de-oarece este temerea, că vor năvăli bande sârbești și montenegrine în țară. S'au dus și să duc la poruncă soldați rezerviști din toate părțile, spre a mări corpul de armată din Bosnia. Soldații sunt împrăștiați prin diferite locuri, prin orașe și sate, dar și prin locuri

puștii, nelocuite, mai cu seamă înspre granița Sârbiei și a Muntenegrului. Pe aici cu deosebire e grea slujba.

Sentinelele și patrolele trebuie să fie cu o hii în patru și să grijească să nu fie surprinși soldații de dușman. Patrulele cutieră întruna cele văi și dealuri prăpăstioase și cerceteră ținutul.

Chipul nostru ne arată o astfel de patrule de cercetași. Un oficer, însoțit de doi soldați patrulând, au sosit pe o culme prăpăstioasă, de unde privesc văile. Oficerul are în mână dreaptă un ochean, ca să vadă până în mari depărtări.

Ce avem să facem?

II.

În numărul trecut am arătat, că pentru noi numai așa e mântuire, dacă vom *munci* și trebuie să muncim în deosebi pe două căi: pe calea culturală și pe calea materială sau economică.

Să luăm mai întâi calea sau terenul cultural.

Mijlocul cel mai puternic de-a înainta pe terenul cultural, este școala. De aci urmează de sine, că acest mijloc, adică școala, trebuie să o prețuim și să o sprijinim din toate puterile și pe apostoli școlii, pe învățători, să-i cinștim și să-i ajutăm în greaua și spinoasa lor menire.

S'a scris de atâtea ori și s'a spus prin adunări, că în vremile noastre fără școală, fără învățatură de carte, nu mai merge. Toți, toate popoarele, chiar și cele mai prăpădite ca noi, fac pași de înaintare în învățatură, apoi numai noi, numai poporul nostru, atât de deștept și îndemnatic, să rămâie în coadă, să rămâie prost, cu mintea nelumănată?

Aceasta nu să poate, nu-i mai iertat să fie așa. Aceasta trebuie să ne o băgăm odată în cap și vechea și nenorocita zicătoare, că »cum a trăit tata și eu, fără școală, va trăi și feciorul meu«, aceasta zicătoare trebuie să o scoatem din limba noastră, să o stărpim dintre noi, ca pe un duh necurat.

Datorința noastră deci este a ne da cu toții copii la școală și a grijii și acasă, ca ei să-și facă datorința cum să cuvine în învățatură. Nepăsarea aci nu mai are loc.

Dar iată, că în legătură cu știința și neștiința de carte, s'a ivit și un moment politic. Ministrul Andrássy la alcătuirea blăstămatului său proiect de alegere a speculat la neștiința de carte a noastră. Din statistica țării a aflat, că la noi, la poporul românesc sunt cei mai mulți de aceia, cari nu știu scrie și ceti.

Halt, și a zis el, iată un privilegiu bun de a eschide dela alegeri pe o mulțime mare de Români. Și așa a plănuit proiectul său. Cum știm, — după proiect, cei ce nu știu scrie și ceti, sau cum să mai zice, analfabeții, n'au vot, dar ca să arete, că vezi Doamne, s'a grijit și de aceștia, le dă o fărâmatură, $\frac{1}{10}$ parte de vot. Adecă tot numai 10 inși de neștiutori să a-bă câte-un vot, prin un ales al lor.

Acest plan ne dă prețioase învățături.

Mai întâi ne-a deschis ochii și ne-a arătat, că la noi să află cei mai mulți neștiutori de carte.

A doua oară ne-a arătat, că fără știință de carte nu numărăm nimic sau aproape nimic, ca cetățeni, de giaba plătim dări și dăm cătane. Ne-a dovedit frumusețea, că în zilele noastre nu mai merge, ca pe vremea moșilor și părinților noștri.

Acum, știindu-le aceste să luăm aminte un lucru. În marele nostru trecut s'a întâmplat uneori, că protivnicii noștri, prin unele măsuri, ce au aplicat față de noi, voind să ne facă rău, ne-au

făcut un bine. Măsurile rele noi le-am întors așa, încât am tras folos din ele.

Să pare, că și aci este așa. Căci îndată ce am văzut, că Andrássy voiește să ne facă rău în urma neștiinței de carte, ne am hotărît să ne apucăm de lucru, să învățăm, noi oameni mari, a scrie și a ceti.

Cetitorilor noștri le este cunoscută aceasta pornire. Încă înainte de-a să cunoaște proiectul lui Andrássy, unii vrednici învățători au început ici-colea a învăța oamenii la carte. Acum mișcarea s'a pornit în mare. »Asociațiunea«, Consistoarele noastre, Reuniunile învățătoarești, unii învățători harnici dela sine etc. au luat măsuri, ca să învețe pe oamenii noștri analfabeți, la carte. E frumoasă aceasta îngrijire pentru popor din partea clasei culte a noastre, din partea »domnilor.« Acum e rândul poporului să urmeze acest indemn. E vorba, ca oameni mari, crescuți, cari au rămas fără carte, să învețe acum. Lucrul trebuie să-l luăm foarte serios. A învăța nu e rușine, dar e rușine a rămânea prost toată viața. Și apoi trebuie să știm, că omul mare, cu mintea coaptă, mai ușor învață, de cât copilașii cu mintea fragedă.

De aceea zicem iubitorilor noștri țărani: la lucru! Unde numai vi să dă prilej cercetați cursurile de analfabeți, învățați carte, căci mari foloase veți avea din aceasta. Silvestru Moldovan.

Sibiu, 11 Decembrie n.

Lupta noastră. Comitetul executiv al partidului național român a ținut o ședință în 6 Decembrie n. c. discutând starea politică. S'a hotărît continuarea luptei împotriva proiectului lui Andrássy și peste tot împotriva felului de ocărnuire al guvernului, care e dușmănos dezvoltării noastre politice și culturale. Între marginile acestei lupte s'a hotărît și ținerea unei conferențe naționale. Pentru pregătirea conferenței s'a ales o comisiune din sinul comitetului.

Lupta socialiștilor. Socialiștii au ținut Duminică un congres extraordinar în Budapesta și au luat hotărîre cu privire la decretarea grevei generale. A fost ales un comitet de 31 membri, pentru facerea pregătirilor de lipsă și pentru a stabili singur, amăsurat împrejurărilor, timpul când să înceapă greva generală.

Statariul în Praga. Decând s'a publicat statariul pentru capitala Boemiei, orașul Praga și cinci cercuri din împrejurime, e liniște și pace pretutindenea. Se crede că în urma acestor semne de îndreptare, în curând vor fi revocate măsurile excepționale, și astfel va înceta statarul.

Dieta. În dietă s'a discutat săptămâna trecută budgetul de agricultură. A vorbit între alții din ai noștri Dr. Stefan C. Pop, care a strimtorat așa de bine pe min. Darányi, încât acesta a zis, că va da răspuns în foi. Așteptăm! A urmat apoi budgetele celorlalte ministere și săptămâna aceasta s'a votat budgetul întreg. Dintre ai noștri au mai rostit vorbiri frumoase Dr. Vlad, Dr. I. Maniu, Dr. Lucaciu și Vas. Goldiș. Dr. St. C. Pop a vorbit despre procesele de presă și prigonirea foilor noastre. Din vorbirile aceste vom da spicuiri.

Din țări străine.

Din Răsăritul Europei.

De câteva zile din Răsăritul Europei suflă o boare mai lină de pace. Despre pace ne asigură întruna și ministrul nostru de războiu, spunând că trimiterea de trupe în Bosnia să face numai pentru siguranță. Nici bande până acum nu s'au ivit. Astfel de-o camdată războiu nu va fi, căci și iarna grea împedecă izbucnirea lui. E întrebare însă că nu va fi la primăvară, dacă până atunci nu să va ținea conferința (întrunirea) puterilor?

Știrile mai noue le dăm în următoarele:

Boicotul în Turcia.

Boicotul în Turcia, sau mai bine zis în Constantinopol împotriva negustorilor austro-ungari continuă. Nimeni nu cumpără mărfuri din Austria. Pagubele sunt foarte mari. Austria vindea mărfuri pe an în preț de 60—70 milioane, iar Ungaria de 10—12 milioane. Aceste acum sunt toate pierdute, chiar și pe viitor, căci locul mărfurilor austriace îl iau mărfurile și articli englezi, italieni etc. Tinerii turci au declarat, că despre încetarea boicotului numai atunci poate fi vorba dacă Austro-Ungaria să va înțelege cu Turcia mai întâi pe teren politic.

Rusia și alipirea Bosniei.

Dintre toate statele Rusia a susținut și susține, că alipirea Bosniei cum s'a făcut, este o călcare a tratatului de Berlin și trebuie supusă judecării statelor, ce au fost reprezentate la congresul din Berlin. De aceasta părere sunt și Anglia, Franța și Italia. Dacă la o conferință europeană să va recunoaște alipirea, Rusia va cere compensații (daruri) pentru statele balcanice.

În acest înțeles să lucră pe cale diplomatică la întrunirea conferinței. Austro-Ungaria să zice, că va lua parte la conferință, dar numai așa, dacă să va recunoaște înainte alipirea Bosniei ca fat împlinit, altcum nu.

Iată, în aceste încercări de vederi să află cheia pentru războiu sau pace.

Pregătiri.

Cu toate asigurările de pace, să fac întruna pregătiri de războiu, la noi, prin trimitere de trupe în Bosnia, apoi mai cu samă în Sârbia și Muntenegru. Sârbia a cumpărat din Rusia 2000 de cai pentru armată. Cui sunt pe drum spre Sârbia. Apoi a comandat la o fabrică din Germania 200 mii de căpenege militare, ș. a.

Feciorii noștri în Bosnia.

De când cu alipirea Bosniei, dar cu deosebire de 2—3 săptămâni încoace, de când au început să fie trimiși soldații noștri în Bosnia, s'au răspândit știri de bătăie de războiu cu Sârbii, cu Muntenegrii și cine știe cu ce dușman. Până acum războiul nu s'a început, nici chiar bande sârbești n'au năvălit în Bosnia, dar aceasta nu înseamnă, că nu poate să fie războiu, dacă nu acum, poate la primăvară. În acest caz feciorii noștri iarăși vor fi espuși la gloanțele bosniacilor și uciși pentru... nu știm ce, — pentru gloria împărătească, care cere jertfe dela noi, dar când e vorba de drepturi....

Cu plecarea feciorilor noștri, s'au petrecut în unele locuri scene foarte durabile.

când feciorii și-au luat rămas bun dela mame, surori și alții de-ai lor.

Iată din ce locuri au plecat soldații la Bosnia:

Din Sibiu a plecat o companie de tunari și una de infanteriști. Soldații au fost însoțiți până la stație de muzica militară.

Din Bistrița a plecat batalionul 63, Joi, în 3 Dec. n. trecând prin Cluj. Soldații au plecat cu tren deosăbit, numărul lor este 679 și să duc întâiu la Mostar (Herțegovina), iar de aici în Dalmația, la Cattaro, în un loc espus, abia câțiva kilometri dela granița Muntenegrului. Comandantul batalionului e maiorul Bertsch.

În Cluj s'a petrecut o scenă duioasă cu un soldat al batalionului, în deregătoria de telefon. Soldatul a cerut legătură de telefon cu un sat depărtat.

— Cu cine vrei să vorbești? Îl întreabă un domn.

— Cu mama — zise trist soldatul — vreau să-i mai aud odată graiul, căci cine știe dacă îl voi mai auzi cândva . . .

Din Oradea-mare a plecat un batalion al reg. 38, curat românesc. Iată cum descrie plecarea un corespondent de foi, care era de față:

Soldații au fost petrecuți, între scene foarte mișcătoare la gară. Mame, surori, frați, copii au venit să-și ia rămas bun dela ai lor. Ofițerii, mângăiau ei înșiși pe mamele soldaților. Batalionul este curat românesc. Soldații au mai avut vreme să-și înștiințeze pe ai lor înainte de plecare. În gară, colonelul Streiter a mai luat odată în revistă batalionul. I a pus apoi în front. Voci aspre de comandă au răsunat, a pășit apoi în fața lor comandantul de corp Günzweig, adresându-le următoarea vorbire:

— Copii — a zis — porunca cea mai înaltă v'a pus înaintea unei grele datorii. O datorie grea, demnă de soldat este ceace vă așteaptă, departe, pe pământ străin. Dar în orice împrejurări v-ar duce soarta, să nu uitați nici odată pilda glorioșilor voștri străbuni, cari în zile de neuitată amintire au câștigat glorie neperitoare stindardului regimentului.

O tăcere mormântală a urmat cuvintelor generalului. Subofițerii i-au comandat pe soldați pe peron, iar ofițerii s'au adunat în jurul generalului. În cuvinte calde generalul își ia rămas bun și dela dâșii.

Au răsunat apoi tobele și trompetele. Muzica militară intonă »Deșteaptă-te Române« . . . Soldații își așezară ranițele (borneele) în vagoane și începură să cânte jalnic: »Eu mă duc codrul rămâne« . . . Să mai încep odată scenele jalnice de despărțire. Dar să prăvește și aceasta. Nu e pentru soldat duioșia, care înmoie inima. La vagoane copii! Acum mai fac câte un semn prin sticla aburită către mamele cu sufletele arse. Muzica intonează imnul. Răsună tobele și trompetele. Compania le onoare închină steagul regimentului, generalul le face adio cu mâna. Ofițerii

salută drepti cu mâna la chipiu. Trenul a plecat . . .

Au mai plecat din Budapesta un batalion al regimentului 6, care poartă numele regelui Carol al României. Batalionul fusese adunat în cazarma »Maria Terezia«. El este comandat de majorul Tipler. La orele 10 s'au deschis porțile cazarmei pentruca soldații să-și ia rămas bun dela rude și prietini. Au avut loc obișnuitele scene ca înainte de plecare la războiu.

După oarele 10, batalionul pornește în sunetul muzicii militare spre gară, unde la orele 12 a luat trenul spre Bosnia.

Mai departe s'au dus în Bosnia din Miskolcz un batalion, 780 de soldați (reg. 66.) Vor staționa în Vlașnița și Drinița. — Din Cașovia 240 de infanteriști și 130 de tunari. Au mers la Ragatița. Din Loșonț și Eger merg câte 200 de soldați. — Din Pécs și Becicherec au plecat câte un batalion. Au mers la Nevesine. — Din Ciactornya a plecat o companie de ulani (reg. 5) la Mostar. — Din Pojon au plecat 230 de soldați, activi și rezerviști, la Fiume și de-acolo la Rizano, la granița Muntenegrului. — Din Agram (Croația) a plecat reg. 53 la granița Sârbiei, au mai mers soldați din Komarom, Losod, apoi din Austria din orașele Lemberg, Stanislau, Praga etc.

În Bosnia este corpul al XV-lea de armată, care a fost înmulțit cu soldații trimiși. S'a făcut și o nouă împărțire provizoră în administrația lui.

Din Bosnia să scrie, că săptămâna trecută au fost întărite următoarele garnizoane: Selenica, Mosco și Bilek, fiecare cu câte 2000 de soldați, Mostar cu 6000, Seraievo și Boche de Cattaro cu câte 5000. În Selenica să mai așteaptă alți 16 mii de oameni. Trenul Bosna-Brod-Salonic 15 zile n'a dus decât soldați și muniții.

Mai nou.

Ucișii din Bănat.

Gendarmeria a prins pe tren între Arad și Bichiș-Ciaba doi oameni, despre cari a presupus că sunt ucișii, cari au săvârșit groznicile omoruri în Vinga, Bătania și S. Miclăuș. Dar aceștia au fost nevinovați. S'a aflat însă capul bandei, cu numele Gecsei, dar numai — mort. El s'a spânzurat în comuna Kovács-haza, văzându-să urmărit de gendarmi. Să caută acum soții. Unul din ei, Despot, a fugit în Germania.

ROMÂNIA.

Consulul României la Londra (Anglia) d. Alfred Stead a publicat în o mare foaie engleză un studiu amănunțit despre starea României și a ținut o conferință înaintea unui public ales din Londra, făcând cunoscută Eglezilor mândra Românie.

Din studiul și conferința dlui Stead, foaia »Albina« din București a făcut un extras, o prescurtare, pe care o dăm și noi aici precum urmează, iar în urmă vom mai adăuga și dela noi unele și altele, despre estinderea României, locuitorii și orașele ei etc. ca cetitorii să-și poată face o icoană bună despre țara vecină a fraților noștri.

Starea României.

Dintre statele europene mai mici nici unul nu are însemnătatea Româ-

nei din punct de vedere geografic, etnic (ca popor) și economic.

De oarece regatul regelui Carol reprezintă singurul element statornic din sud-ostul Europei, până la Constantinopole, România este un factor hotărâtor în Orient, nu numai pentrucă României au fost în totdeauna conștienți de acest rol, ci pentru că sunt în stare a trage toate foloasele din așezarea lor geografică.

Dela războiul ruso-turc, când România a apărut pentru întâia oară pe orizontul internațional la 1877, România s'a dezvoltat cu repeziciune și tărie și a dovedit că nu este inspirată de ambițiuni și proiecte zadarnice, ci de un spirit stămpărat și practic; și nu a turburat nici odată pacea care li este ei în prima linie de lipsă, dând în toate împrejurările dovadă de înțelepciune, care i-a atras încrederea tuturor statelor.

Însemnătatea României a fost perfect fixată la 1879 de Bismarck care a zis:

»O Românie neatârnată va fi în totdeauna precumpănitoare în afacerile orientale. România are 5 milioane de locuitori, dar va putea avea și 10 milioane. Ce putere nu va fi ea atunci! Astăzi datoriile li sunt mari; dar cu 10 milioane locuitori ce n'ar putea face România! România are un mare rol de îndeplinit, dar pentru aceasta este de lipsă să fie înțeleaptă, prevăzătoare și bine întemeiată«.

Acum România are o populațiune de 7 milioane; așa că s'ar părea că cele zece milioane ale lui Bismarck nu sunt așa de departe.

Trecutul României.

Aceasta exprimă și vederile tuturor statelor europene, căci România de sigur nu e un stat zidit pe nisip, ci își trage puterile de acum din viața secolelor trecute, când România juca rolul de păzitoare a Europei în mijlocul națiunilor civilizate.

Istoria României este un șir de lupte pentru apărarea autonomiei și caracterului național al celor două principate dela Dunăre, Moldova și Muntenia, cari au format timp de secole întregi un zid de apărare a creștinătății contra năvălirii Turcilor și Tătarilor.

Națiunile din Apusul Europei datoresc recunoștința României, căci grație ei, care înfrunta pericolul imediat, ele puteau să se desvoalte în pace. Și în aceste conflicte și lupte, sângele de războinici al soldaților lui Traian, strămoșii poporului român, a dovedit că nu și a pierdut puterea de viață.

România legătură între Orient și Occident.

România s'a dezvoltat în cei din urmă 30 de ani după o linie de ținută bine chibzuită și este recunoscută azi ca un premanent și însemnat factor în treburile europene. Ea este cel mai spre răsărit dintre statele europene, totuși nu poate fi îndoială că România este un stat european.

Din punct de vedere geografic, România ocupă pozițiunea cea mai favorabilă din lume, fiind așezată tocmai pe drumul care leagă Apusul european cu Asia mică și formând o linie dreaptă cu India, iar ca grănar al Europei centrale ar deveni un membru

de însemnătate într-o viitoare uniune tarifară a Europei centrale.

Dar cea mai mare probă a însemnătății României ca factor internațional este învoiala, care există între guvernele marilor state europene și guvernul României. A devenit obiceiul să cere părerea celor dela București, în treburile europene. (Va urma).

Proiectul de lege al lui Andrassy.

(Urmare și fine).

Textul, ce are să fie cetit sau dictat, să fie luat dintr-o carte de pe cl. VI. elementară, aprobată de ministrul de culte, întru cât o astfel de carte stă la dispoziția comisiei.

La din contra, comisia de conscriere stabilește textul.

Comisia de conscriere are să citeze la sine pe acela, despre care știe, că trebuie să dovedească cunoștința scrisului și cetitului. Citarea se face prin afișe, conform uzului local, eventual prin invitări speciale cu avertismentul, că dacă nu se va prezenta, va fi considerat ca analfabet.

La impozite, întrucât privesc dreptul de vot, directiva o dă cartea principală a impozitelor, respective lista de dare.

Alegătorul poate arăta suma, ce o plătește ca dare, prin cărticica-i de dare sau prin alt act oficial.

Imprejurarea aceea, că cineva a aplicat pe un bărbat trecut de 16 ani în economia sa într-o întreprindere industrială, comercială sau altă, cel puțin în decurs de 5 ani în mod stabil cu o anumită plată, e de a se dovedi printr-un act demn de încredere sau prin doi martori, cunoscuți cel puțin de un membru al comisiei de conscriere, cari martori trebuie să aibă cunoștința directă de împrejurarea, ce e de a se dovedi.

Imprejurarea, că cineva a fost aplicat în mod stabil pe lângă o plată anumită la același stăpân în decurs de cel puțin 5 ani, respectivul o poate dovedi printr-un act corespunzător (d. ex. cărticica de serviciu) sau prin 2 martori de specia celor arătați mai sus.

La cei cari au sau au avut astfel de ocupațiune, de care e legată cunoștința scrisului și cetitului, trebuie abandonat acest examen.

Toate autoritățile, oficialități publice, preoții și alte instituțiuni de caracter public, sunt datorate să pună la dispoziția comisiei de conscriere datele de lipsă.

Pentru fie care cerc de votare să se compună lista alegătorilor într-un exemplar, iar dacă cercul de votare cuprinde mai multe comune, pentru fiecare comună câte un exemplar.

În listă să se indice cauza pentru care unul sau altul a fost șters din listă. Lista completată și corectată se trimite comitetului central, după ce a fost provăzută cu subscrierea membrilor conscrietori. Trimiterea listei să se facă la timp, ca cei din centru să-i poată face revizia în timpul statorit.

În fiecare an începând cu 15 Aprilie, comitetul central zilnic ține ședințe,

în cari se ocupă cu revidarea listei alegătorilor, îndreptând-o și modificând, tot ce se dovedește de greșit.

Oricine observă vre-o greșală, poate înainta protest, îndcând cauza, care l-a determinat să protesteze.

Toți cei interesați au drept să facă observări la protestele acestea și să le înainteze în scris.

Asupra protestărilor hotărăște comitetul central, care trebuie să și motiveze decisiunile. — Aceste decisiuni vor fi expuse la reședința comitetului central, iar un exemplar se va trimite aceluia, la a cărui vot se referă.

Alegătorii indirecti (analfabeti) pot să ridice protest și cu graiu viu, despre ceea ce se ia protocol.

Comitetul central va înainta toate protestele dimpreună cu observările judecătorei administrative cel mult până la 1 S. p. emvrie. Judecătoria administrativă hotărăște până în 1 Dec.

Numai după terminarea acestora, se compune lista alegătorilor în mod egal și anume a celor direcți în 5 exemplare, iar a celor indirecti în 2 exemplare.

In afacerea carantinei din Săliște.

În congregația comitatului Sibiu, ținută la 25 Noemvrie n. dl *Dr. Nicolae Comșa* a adresat vicecomitelui comitatens următoarea interpelație:

»Având în vedere importanța executării stricte, dar corecte și conștiențioase a dispozițiilor legii veterinare, pentru promovarea intereselor generale economice ale întregii țări, ca și ale economilor de vite particulari;

având în vedere, că bună starea sanitară în privința vitelor aduce atât statului cât și particularilor enorme foloase prin ridicarea și înflorirea exportului;

având în vedere, că practica zilnică e departe de a corespunde unei stări cât de cât mulțumitoare, ba de multe ori lovește pe o bază de tot șubredă pe economii de vite, cum e și cazul cu carantina din Noemvrie 1908 ridicată asupra Săliștei, unde pe temelul unei diagnose, nu de tot neeseptonabile, despre existența boalei infectoase »Anthrax«, s'a decretat carantină, aducându-se mari pagube economilor de vite și întregii circulații comerciale în numita comună și jur;

având în vedere, că e datorința administrației comitatense de a delătura relele existente, adresez domnului vicecomite următoarea interpelație:

1. Are dl vicecomite cunoștință, că în multe cazuri, — și așa și în cazul cu carantina din Noemvrie 1908 decretată asupra Săliștei — să decretează carantină pe temelul unor diagnose, cari nu corespund recerșințelor științifice veterinare moderne?

2. Pentru delăturarea acestui rău, are de gând dl vicecomite să întreprindă pașii necesari prin instituirea la centrul comitatului a unui etabliment instruit cu toate cele necesare pentru cercetările științifice de lipsă?

3. E aplicat dl vicecomite să facă pașii necesari, ca numai pe baza părerei amintitului etabliment să se poată decreta carantină, iar până la realizarea aceluia să fie îndrumați veterinarii, ca în fiecare caz dat, — pentru întărirea diagnosei făcute — să se trimeată bucăți din organele de lipsă ale animalului

bolnăvit institutului bacterologic dela academia veterinară din Pesta?

Vicecomitele a răspuns că va căuta să se informeze despre starea lucrului și va lua apoi măsurile necesare.

Intrebări către onor. cetitori.

— 10 porunci ale sănătății. —

E de prisos a mai spune și a discuta, că *sănătatea* e cea mai scumpă comoară pe pamânt. Aceasta o știe tot omul. Îr pierderea sănătății e cel mai grezav lucru, cea mai mare nenorocire, ce ne poate ajunge și pe care mulți numai atunci o simțesc, când sunt bolnavi, când și au pierdut sănătatea.

De multe ori însă noi înșine suntem de vină, că ne pierdem sănătatea prin purtarea noastră necorectă și nepotrivită. Așa spre pildă dacă nu suntem cumpătați în mâncare și beutură, cu deosebire în aceasta din urmă, ne bolnăvim sigur. Dacă nu ne grijim trupul și umblăm murdari, foarte ușor putem căpăta boale dela alții, cari să lipesc mai ușor unde e murdărie, și altele.

Un doctor învățat a publicat în o foaie engleză următoarele 10 porunci ale sănătății, foarte bine alcătuite:

- 1) S'oaia te și culcă-te de vreme și muncește toată ziua.
- 2) Trăiește la aer curat și la lumina soarelui.
- 3) Fii cumpătat și măsurat în toate, ca să trăiești mult.
- 4) Fii curat în toate privințele.
- 5) Dormi numai cât trebuie trupului ca să se odhnească.
- 6) Imbracă-te cu haine, cari să-ți lase libertatea mișcărilor.
- 7) Casa să fie largă, curată și luminată.
- 8) Caută petrecerile și recreațiile, dar nu abuza de ele.
- 9) Fii vesel, că veselie te face să iubești viața, și iubirea vieții e ca jumătatea din sănătate.
- 10) Dacă lucrezi mai mult cu capul, să nu ți neglezi trupul și dacă lucrezi cu corpul, nu uita că ai și suflet, pe care ești dator a l cultiva.

Știm, că unele din aceste porunci țărănul nostru nu le ține, făcându și astfel rău șie însuși.

Punem deci următoarele întrebări cetitorilor nostri:

1. Cari porunci din cele 10 de mai sus nu le țin oamenii nostri dela sate?
2. Care e cauza de nu le țin?
3. Ce ar fi de făcut, ca toate aceste oameni nostri să le împlinească, împreună cu alte sfaturi și povețe, ce le dau doctorii?

Rugăm pe st. cetitori ai »Foaiei Poporului« să răspundă la aceste trei întrebări, după experiențele ce le au. Răspunsurile să nu fie prea lungi, dar lămurite. Ee să vor publica pe rând în foaie, iar cele mai nimerite și mai bune să vor premia din partea redacției noastre cu cărți de valoare.

Am fi foarte îndatorați știm. nostri medici, dacă ne ar onora cu prețioasele lor răspunsuri, la cari ținem foarte mult.

Silvestru Moldovan.

Uciderea porcului.

(Urmare și fine).

Sărarea și conservarea slăninii și a cărnii de porc.

Sărarea cărnii și slăninii trebuie a se face pe timp frumos, uscat și rece, iar nu când plouă, când e ceață, burniță.

Sarea păstrează carnea, sugându-i umezeala. Dacă frecăm o bucată de carne cu sare și o punem apoi într'o odae uscată, sarea trage apa din ea și se topește; după o zi două frecând o din nou cu altă sare, și aceasta se topește sugându-i apa ce mai are, și dacă repetăm de mai multe ori această lucrare, ajungem de uscăm cu totul acea carne.

Un învățat englez numit Fanner, sfătuște a se face sărarea astfel:

Trebuie, zice el, pentru un porc de 140 kilograme: 5 kilograme sare, 113 grame salpetru (silitră), 250 grame sare vântată și 500 grame zahăr.

Carnea se așează pe o masă curată, frecându-se mai întâiu pe părțile cu soric (șoricu) cu puțin praf de zahăr; apoi se amestecă sarea care trebuie a fi mai dinainte uscată bine, cu celelalte preparate, frecându-se cu ele și amestecate bucățile de carne peste tot. După 7 zile se freacă din nou bucățile de carne cu amestecul de mai sus, avându-se grijă de a se scoate deasupra bucățile de dedesupt, iar acestea a se pune dedesupt, întorcându se fiecare de pe o parte pe alta. Se face această lucrare după alte 7 zile, pentru a treia oară, răspândindu-se rămășițele de sare deopotrivă între diferitele bucăți de carne. La nevoie se mai poate repeta și pentru a patra oară.

După aceste pregătiri se scot șuncile (șoancile) și bucățile de slănină și se șterg cu o răză curată, până se svântează, putându-se pune apoi la fum.

Sărătura în murătoare sau saramură tot după acel englez să face astfel: Se topește sarea în apă atât până ce oul proaspăt plutește în ea, apoi se pune 200 grame silitră și 500 grame zahăr la 19 litri murătoare. Carnea se așează într'un vas, hârdău sau butoiu, punându-se peste ea câteva lespez sau

pietre curate; apoi se toarnă peste ea murătoare (saramură) astupându-se pe cât se poate de bine hârdăul sau butoiul. După 3—4 săptămâni se scoate carnea și se pune la uscat.

Șuncile se mai prepară și în chipul următor: Pentru o șuncă de 6 kilograme se amestecă 225 grame sare obicinuită, 56 grame silitră, 84 grame boabe de anuper, 1 gram de cămăz și 175 grame zahăr. Cu acest amestec se freacă bine șunca, care se așează într'un vas, în fiecare zi, 12—14 zile, apoi se atâră pentru a se usca. Șunca astfel preparată este foarte gustoasă.

Uscarea șuncilor și cărnei după sărat, trebuie a se face cu îngrijire alegându-se locuri curate și bine aerate. Unii pun șuncile pentru a se svântă pe lavițe, în bucătărie. Aceasta nu este de sfătuit, căci adesea căldura și aburerea dela cuptor le strică, le râncezește.

Sărătorul, se numește vasul, șghebul, hârdăul în care se pune carnea pentru a se săra și păstră. El poate fi de lemn, dar cel mai bun este acela făcut din piatră sau țement.

Bucățile de sărat și păstrat se vor așeza în sărător pe cât se poate de strânse, îngrijind ca șoricu să se găsească către pereți. În partea de-asaupra se pune carnea care se păstrează mai cu greu și care trebuie cea dintâiu mâncată așa ca șuncile dinainte, gâtul, capul, părțile cu multe osse, ș. a. După ce se așează toate bucățile, se pune pe de-asaupra lor un strat gros de sare, acoperindu-le peste tot.

Atât sărarea cărnei prin murătoare, cât și de-adreptul prin sare, dă fiecare bune rezultate. Este de povățuit însă a se întrebuiți murătoarea pentru șuncile mici destinate a fi fierse, precum și pentru carnea porcilor tineri. Pentru șuncile mari de 10—20 de kgr. sau slănină este mai bine a se săra de-adreptul.

Cele mai bune și gustoase șunci sunt cele ce le avem de la porci în vârstă de 4—5 ani, cu condițiune ca ei să fi fost mai înainte bine hrăniți.

Afumarea șuncilor și slăninii se face în mai multe feluri. Afumarea șuncilor se va face cam la 20 zile după

pregătirea lor, ele trebuie să fie bine uscate.

La afumare se va îngriji ca ele să fie astfel atârăte încât să nu vie în atingere una cu alta și nici cu pereții, iar fumul să fie curat, să ajungă rece la bucățile de afumat și nelncărcat de umezeală, adică materialul — lemnul — ce se arde să nu fie umed, verde.

Șuncile și slănină rău îngrijite sunt repede cotropite de un fel de viermi, de larvele muștei numite piophylla. Acești viermi, dacă nu merg până la os, carnea stricată rămâne mărginită la partea cotropită de ei; dacă însă ajung până la os, toată șunca este stricată și capătă un gust neplăcut.

Carnea de porc este destul de nutritivă, mai hrănitivă decât aceea a vițelului și a oii.

Pielea porcului servă la facerea de saci, de hamuri etc. În Spania se face din ea un fel de baluri, în care se ține vin.

Părul de porc slujește la facerea periiilor, la cismărie în loc de ață la cusutul încălțămintelor.

Gunoiul porcului este foarte folosit câmpului; dacă el este mai slab ca acela al oii, în schimb este mai bun decât al bouului și celului. Un porc de mărime obișnuită produce până la 850 kilograme gunoi (bălgar).

Terminând, spunem că multe din cele scrise aci sunt extrase dintr'o mică cărticică franceză intitulată: »Le porc et ses produits, adică »Porcul și produsele lui«, scrisă de C. De Lamarche.

Irlmia Popescu
Medic veterinar.

Bostanul, ca nutreț.

În unele părți plugarii nu pun mult preț pe nutrețul, cel dă bostanul. De un timp încoace s'a văzut, că în unele țări să seamănă foarte mulți bostani. Această împrejurare a îndemnat pe mulți să cerceteze puterea nutritivă a bostanului. Și s'a aflat, cumcă în miezul bostanului sânt 68% de albuminoasă, iară în simburii lui 95%. Chiar și cățimea untului din bostani e destul de mare. Fructul bostanului constă din

VESELIA.

— Faza glumească a Foii Poporului. —

Ear m'am certat!

Ear m'am certat cu nevasta!
Cauza?... a fost tot ea,
Eu sunt bun și rabd la toate,
Dânsa însă, nu-mi dă pace,
Ori ce-aș drege, ori ce-aș face
Tot e rău!... Ce face ea...
Este bine și decumva
O întreb de ce așa?
Imi răspunde scurt și aspru
»Pentru că e voia mea!

Năcăjit, sătul de vorbă
Es din școală întro zi...
Și flămând;... imi rog nevasta:
— »Te-aș ruga, pentru un pic
»De mâncare!
— »De mâncare? Mai așteaptă!
»Doară nu e lucru mare
»Căci az n'ai lucrat nimic!

— »Ai să taci, auzi muere!
»Adă iute de mâncare...
Căci de nu, te-omor îndată,
Te zdrobesc! și vai de tine,
Dacă nu ți-a fost de mine!...

Tu muere blăstămată!
Pentru ce n'ai rămas fată?

După aceasta daraveră
Ne apucasem de certat;
Eu ziceam una, ea zece...

— »Tu ești tufă, nu bărbat!

Auzind aceasta vorbă
Mă gândesc la una bună,
Prind bastonul într'o mână
Ca să-i dau o învățătură...

Poc, poc, poc, s'aude ceva
Este cineva la ușe,
Intră!... strig, și intră, ... cine?
Mama nevăstuții mele...

Când o văd m'apuc'o jale,
Și de jale, știți ce fac?
Nebeut și nemâncat
Mapucasem de jucat...

Mai târziu m'opresc din joc
Și privesc în jur de mine...
Nici tu soacră, nici muere,
Rînd pe rînd, îmi vine n'fire
Că's burlac ne însurat
Și că, numai am visat!

Petru O. Orlăfanu.

Toaca 'n ceriu.

Era mare bucurie în ceata lăieșilor, par-pandelul cel mai mic să învrednicise să auză toaca 'n ceriu.

— »Și cum făcea dragul dadei cum făcea?... întrebă dăda în față la laia întreagă, ce sta și asculta cu o nespasă evlavie.

— Făcea dadă tot: șovinco-de, șovinco-de, șovinco-d',... șovaaaai, șovaaaai, șovaaaai!

Adicăte un Românaș ascuțea coasa și asta o auzise purdelul.

93% cenușă, 066% oloiuri și 291% alte materii. Cățimea aci e felicită și se orientează după felul bostanilor. Vacile nutrite cu bostani ne dau lapte puțin, dară pentru aceasta foarte gras.

Făcându-se încercări, s'au nutrit doi boi și un porc cu bostani, și anume dându-se boilor afară de 9 kg. fân, 40 kg. de bostani, iară porcului 7 kg. Fiind că bostanii au mai multă apă decât sfecele și napii, de acea e sfecla și napol mai nutritoare decât bostanul. Bostanii uscați dau animalelor cornute sau porcului 3200 de capacități de căldură la un chilogram, pecând fânul 3500—4500 de capacități.

Bostanul e deci ca nutreț foarte bun, mai ales că animalele îl mistuesc ușor.

NOUȚĂȚI.

Dicționarul comunelor din Ungaria, cu locuitori români, lucrat din încredințarea »Asociațiunii« de dnii Silvestru Moldovan și Nicolae Togan, s'a dat la tipar. Dicționarul va avea vre-o 30 de coale de tipar și va cuprinde preste 4000 de nume de comune. Va eși în tipar pe la sfârșitul lui Ianuarie a. v.

La bătaie? »Drapelul« publică următoarele șire dintr'o scrisoare privată adresată foaiei din Oradea-mare:

... Ca noutate vă mai comunic, că Marți noaptea (1 Decembrie) a plecat de aici bat. III. din reg 37 de inf. la Bosnia, echipat și înregit ca de războiu (640 oameni). Ți-să rupea inima văzând bietele noastre țărance ca mame, surori, apoi frați, tați, neamuri, tângrindu-se ziuica întreagă înaintea cetății... «Sunt buni »Valahii« pentru de a servi de țintă la plumbii bosnișilor, dar când e vorba de drepturi, atunci nu-i mai cunoaște nimeni.

Nenorociri la serbările jubileului. Am amintit, că la iluminarea orașului Viena, făcută în presara zilei jubilară de 2 Dec. s'au întâmplat nenorociri, din pricina marelui îmbulzeli a publicului. Acum s'a constatat că cu acest prilej au murit 5 oameni. Doi au fost striviți, iar trei au murit pe uliță loviți de gută. Au fost apoi răniți 104 inși, dintre cari însă numai doi sunt greu răniți.

Un manuscris al vieții lui Isus. Un învățat rus a descoperit în Damasc (Azia) o carte scrisă a vieții lui Isus Christos de pe timpul vieții lui. Manuscrisul cuprinde 3112 pagini, conținând date necunoscute până acum.

»Agriculorul«. Aceasta eminentă foaie economică a fraților din Bucovina în nrul său duplu (22—23) dela 1 Dec. c. din prilejul jubileului împărătesc, aduce în fruntea foaiei portretul Mai. Sale și date din viață. Incolnrul duplu voluminos e plin de articli economici valoroși. »Agriculorul« apare în Cernăuți de doue ori pe lună și prețul abonamentului anual este 4 cor.

Agrațiați. Prin Iulie a. c. au fost aduși în cetatea Aradului 7 robi din Bosnia. Erau redactori și editori ai foaiei sârbești »Otacibin« din Banialuca, cari au fost osândiți la temniță, pentru-că au făcut propagandă pansârbă în foaie. Robii aceștia au fost agrațiați acum din prilejul jubileului împărătesc și au fost puși pe picior liber. Ei spun, că au fost tratați în temniță destul de omenește, dar cu toate astea au suferit mult. Acum au plecat veseli spre casă, la Banialuca.

Adunări populare în Sălăgiu. Românii din Sălăgiu au ținut și cotinuuă a ținea adunări populare politice pe sate, cari sunt de mare însemnătate pentru deșteptarea și încurajarea poporului nostru. Mai în urmă s'a ținut Dumineca trecută o bine reușită adunare în comuna Hidig. Din Șimleu au mers la adunare 10 frunțași. S'au rostit mai multe adunări măduoase, de dnii Ioan P. Lazar, Dr. Cor. Meseșanu, L. Crișan etc. In fine s'a primit o hotărâre de 5 puncte, cetită și esplicată de dl Dr. Stolca, în care între altele prote-

stează contra proiectului electoral al lui Andrássy, cere, ca să fie învățați neștiutorii de carte etc. iar în p. 5 să zice: pentru a să întări culturalicește întreg Sălăgiul, roagă pe d. George Pop de Băsești să convoace la Șimleu, în cel mai scurt timp, pe toți frunțașii sălăjenii, pentru a să hotărâ luarea pașilor trebuincioși spre reculegerea și înaintarea noastră. Dacă în urma multelor ocupațiuni, veneratul nostru frunțaș, n'ar avea timp să facă această convocare, adunarea împuternicește pe aranjatorii ei, să convoace această conferință cel mai târziu în luna Ianuarie 1909.

Concerte și coferențe. Ni să trimit următorul aviz: Avem onoare a aduce la cunoștință că cu începere dela 6 Decembrie stil n. în sala festivă a muzeului Asociațiunii să vor ținea timp de 3 luni, în fiecare Duminecă la 6 ore seara concerte, reprezentări teatrale și coferențe aranjate cu concursul mai multor Doamne și Domni din Sibiu, de biroul central al Asociațiunii. Prețurile de intrare: 50 de bani de persoană. Pentru studenți și copii: 20 bani.

În prima Duminecă a avut loc o serată muzicală, aranjată de Doamnele din Sibiu. În a doua Duminecă 13 Dec. dl Oct. C. Tăslăuanu va ținea o conferință despre Tolstoi. La cassă să poate afla întotdeauna programul fixat pentru Duminecele viitoare. — Biroul Asociațiunii.

Numărul vitelor. De curând s'a publicat rezultatul conscripției vitelor, din anul 1907. În acest an numărul vitelor a fost următorul în număr rotund: vite cornute 5 milioane 952 mii de capete; cai 1 mil. 797 mii; porci 4 mil. 868 mii; oi 7 milioane 549 mii. Numărul tuturor vitelor a crescut față de anul premergător 1906.

Andrés. Am dat mai nainte știrea, că s'ar fi aflat în ghețurile nordului mormântul curajosului călător Andrés. Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că acum 11 ani un inginer norvegian, cu numele Andrés și cu doi soți a plecat în un balon să afle polul nordic. Ei au avut mâncare pe trei luni. După plecarea lor la patru zile comandantul unei corabii a pușcat un porumbel călător, care avea legat de gât un mic sul de hârtie. Pe învălișul sulului era scris: »Din partea expediției polare André, pentru ziarul »Aftonbladet«, la Stockholm. Desfaceți coperta și scoateți doauă scrisori. Acea care e scrisă în limbajul obișnuit telegrafic-o lui »Aftonbladet«: pe cea prescurtată trimitiți-o cu cel dintâiu curier, aceluiași ziar«. Comandantul deslăcu coperta dar nu găsi nici o scrisoare prescurtată. El a găsit numai un bilețel pe care era scris cu mâna lui André: »Latitudine 82°, 2'; longitudine 15°, 5', înaintare bună spre est; 10°, sud. Toate merg bine pe bord. Acest porumbel e al treilea.« De urma celorlalți porumbei nu s'a știut nici odată nimic, dar nici de soartea lui André și a soților lui. Lumea a dat cu socoteala, că s'au prăpădit. Acum să lăfise vestea că un căpitan american a aflat mormântul lui André, însemnat cu o cruce, de lemn, pe care stă scris »Andrés«. Lângă mormânt s'a aflat o lădiță cu scrisori.

Așa era știrea despre mormânt, în care însă mulți să îndoiu. Acum căpitanul, care a sosit la Londra, zice că el n'a săpat mormântul și n'a găsit nici scrisori, ci a găsit o peatră de mormânt cu inscripția: »Andrée Austen, 1897 Noembrie« Despre aceasta peatră până acum n'a știut nime nime, dar să zice că e a pescarului Austen Andrei, din Labrador. Guvernul Norvegiei a hotărât să trimită o expediție la fața locului în Labrador, pentru constatarea adevărului. Aceasta însă nu să poate face decât la vara viitoare.

Casă aruncată în aer. La o mină de cărbuni din Petrila (l. Petroșeni) au sfărmat o stâncă cu dinamită. Lângă stâncă era o casă, care a zburat și ea în aer, împreună cu un om, ce era în ea. Bietul om a fost scos de sub ruine apoape mort și a fost dus în spital. S'a introdus cercetare.

Răscală în un spital. Bolnavii din spitalul Seghedinului, nefiind îndestuliți cu mâncarea, ce li se da, s'au răsculat. Anume în o zi după prânz vre o 20—30 de inși, înarmați cu tăiere, cuțite și sticle de leacuri, au

ieșit pe coridoare și au spart la 30 de ferestri. Poliția, chemată pe telefon, a făcut rânduială, iar medicul prim a introdus cercetare.

Leșii pedagogice. Cu acest titlu a apărut de profesorul Dr. Petru Șpan o carte de mare folos pentru învățătorii noștri. Împărțită în trei părți și cu partea introductivă, cartea în 42 de capitole îmbrățișează tot ce este mai însemnat cu privire la educațiune, la învățământul pedagogic, metodică, disciplină etc. Atragem luarea aminte a învățătorilor noștri asupra valorosului op. Prețul 3 Cor.

Istețimea Românilor și opinea. În 1887 o parte a unui batalion din regimentul 31 staționă la Tientiste, în Bosnia. Bosnia să mărginește la miază-zi cu Muntenegru, la a căruia graniță să trimit patrule pentru supraveghierea contrabandiștilor și pentru susținerea ordinii. Într'o zi de iarnă din Februarie, pe un ger cumplit, a fost trimisă din Tientiste pe timp de trei zile o astfel de patrulă de șase soldați (trei nemți și trei români). Zăpada era înaltă de un metru. A doua zi dela plecarea patrulei, unui neamț și unui român li-se rupe cu totul câte o talpă de bocânci (papuci.) Și era un ger cumplit. Neamțul își leagă talpa cu sfoara, ce o avea la el, dar abia făcea doi trei pași și trebuia s'o lege din nou. Românul, ajungând la o casă turcească, unde a odihnit puțin, cumpără o bucată de piele de porc sălbatec, lucru, care se găsește în toată casa musulmană, cere o sulă și în vreme de câteva clipe și-a făcut o opincă. Din cămașa ce o avea în borneu și-a făcut obiele, iar din ștergar nojițe. Și-a urmat apoi calea, răzând pe sub muțată de chinul bietului neamț care își lega mereu talpa bocânciului. Întorși la Tientiste, neamțul a fost trimis la spital, căci li degerase trei degete dela picior. A petrecut acolo vre-o două luni, îndurând dureri mari. Românul însă a fost serbătorit de toți ofițerii, iar comandantul batalionului a ordonat, ca pentru fiecare companie a batalionului să se gătească câte șase părechi de opinci, cari să poată fi întrebuințate la caz de nevoie.

Să-și mai bată cineva joc de român și de opinca românească!

Oameni bravi. La alegerea de membri în reprezentanța orașului Blaj, făcută săptămâna trecută alegătorii au ales numai membri români. Mult și cu bună isbândă a lucrat pentru aceasta vrednicul avocat Daniil Sabo de acolo. Bravi oameni și bravi Români!

L'au uels femelle. În Livazeni din comitatul Hunedoara băiașul Stefan Kunsz trăia în nelegiuire cu fata unei văduve. Înainte de aceasta cu vre-o câteva zile Kunsz s'a certat cu femea, care apoi s'a dus dela el. Luni însă s'a reintors însoțit de muma ei, ca să-și ducă mobilele și vestmintele. Kunsz s'a împotrivit și între acestea l'au lovit cu un lemn pe bietul om și întru atâta l'au bătut, până ce și-a dat sufletul. Atât mama, cât și fata au fost prinse de gendarmi.

A greși e lucru omeneșc, dar nu e negreșit de lipsă. Dacă suntem atenți la numele »Réthy«, nu ne vom înșela, căci primim *veritabile bomboane Pemete* cu 60 bani pe lângă aceasta un mijloc de casă, care s'a valorat admirabil contra tusei, răgușelei și boalele catarale deja în multe mii de cazuri. Atenție! Fiecare șatulă și fiecare bucată trebuie să poarte numele »Réthy«.

Linia ferată Caransebeș-Hațeg dela Boutari până la Hațeg și apoi la Simeria pe Murăș, să va deschide în 18 Dec. c. Prin aceasta Țara-Hațegului are a doua legătură de cale ferată cu Bănatul prin Poarta-de-fer.

Carti postale ilustrate. În librăria »Foaia Poporului« să află cărți postale ilustrate de Crăciun și Anul-nou — de toată frumusețea. Ilustratele sunt de tot felul, între ele vederi frumoase de iarnă. Ele poartă inscripțiile: »Serbător fericite« »An-nou fericit« etc. Prețuri ieftine. Revanzătorilor să dă rabat mare.

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
pentru ghețe.

Să capătă în toate prăvăliile mai mari

The „NOXIN“ Co,
Budapesta VI.: 57 89-50
Gebrüder Hochsinger.

Să caută

un băiat, ca ucenic de măcelar în vârstă de 14 ani, de naționalitate română și să știe scrie și cetea, la
Coman Măzgat
248 3-3 măcelar, în Sibiu, livadia Conradt.

ECOURI.

Cine vrea să vadă ceva minunat de frumos să ceară: „Calendarul Lumea Ilustrată“ pe anul 1909. Prețul lei 1 50. Editor Ig. Hertz, Hotel de Franța. 250 2-3

Deposit la W Krafft Sibiu.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofați și cari în urma ușurimei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șfială și cu încredere măcazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste măcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât băr., bații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletuștii să se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodel lui propriu de vind-care, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de țevă, besică, nervi și șira spinării, începăturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotenta), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceace privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, orie la dorință să retrimite ficăruia. Institutul se îngrijește și de medii ameste speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 orep. (Dumineca până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr PALOCZ, medic de spital, specialist, B. dapesta VII, Rákóci ut. 10. 18 39-

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

10 48-52

— Intemeiată la anul 1868 —

În Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și exploziune, —
edificii de ori-ce fel, mobilă, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

În toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu salvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: \$ Capitale asigurate asupra vieții:
95,816.412 coroane. \$ 9,882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

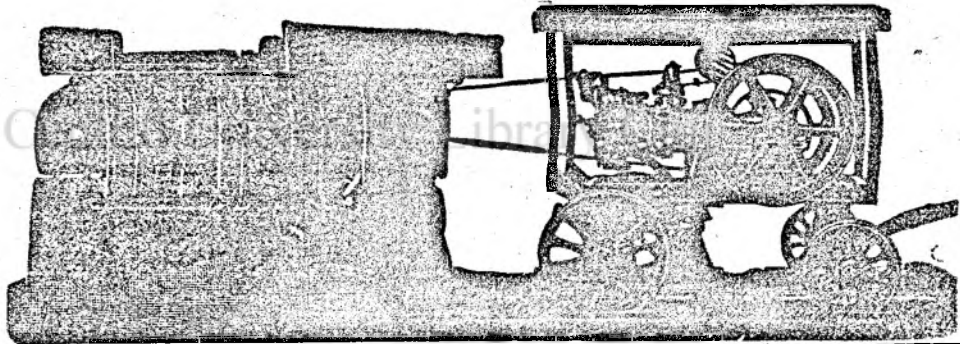
pentru despăg. de incendii 4,484.278.83 c. pentru capitale asig. pe viață 4,028.118.12 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Diracțiunea în Sibiu atr. Cisnădiei nr. 5 etajiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela sub-agentii din toate comenale mai mari

Osers și Bauer fabrică exclusiv de motoare

Viena XX., Dresdnerstrasse 81-83/a. Depou principal: Budapesta VI., Podmaniczky utca 18.

35 36-52

Locomobile cu benzin

Motoare ou benzîn.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mânăre cea mai ieftină din prezent! Spese de mânăre pe oară, după puterea de cal 2-3 fill. Mai multe sute de aranjamente în mânăre! Condiții de plată favorabile! Fabricațiune solidă, de primul rang! Cu prețcurant și preliminar de spese servim gratis.

În timpul din urmă am furnisat mașini următorilor:

Schloß Ioan & soți, Sas-Veseuş 8 HP aranjam. de imbl. Pap János, Iháros-Berény 8 HP aranjam. de imbl. Nagy I. Pavel, Boglár 6 HP aranjam. de imbl. Takács Imre, propriet. de moară, Pászto 75 HP aranjam. de imbl. Stenger Vilhelm, propriet. de moară, Topolovețul mare 50 HP aranjam. de imbl. Rosmann Samoil propriet. de moară, Mociu (com. Cluj.) 40 HP aranj. m. de imbl. și în alte numeroase domenii

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru

căroțat, călărit, vênat, sport și voiaj, poelăzi și procoveturi, portmonee și bretele solide

și alte

18 23-

articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se eșcută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimite franco.

Comandele prin postă se eșcutese prompt și conștiencios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine. coperitoare (toluri) de cai și cofere de călătorie

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9-60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—; cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—; cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire să admită pe lângă rebonificare de porto. 238 5-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.
posta Pilsen, Boemia.

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etajul I.

Deposit de confecțiune de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneză și pariziene. 21 12—

„RACONȚANA“ Societate pe acțiuni

Institut de credit și economii societate pe acțiuni
Șeica-mare (Nagysejyk) (Nagykühülő m)

Filiale: Medias, Elisabetopol.

236 6—6

Primește depuneri spre fructificare și de deponenților 5% până la 500 Cor., pentru depuneri stabile dela 500 Cor. în sus cu abdicare de 30 zile 5 1/2% o. Darea după capitalul depus o plătește institutul separat.

Depuneri până la 3000 Cor. să pot ridica și — după starea cassei — să plătesc fără abdicare. — Depuneri și ridicări să pot face și pe cale poștală cu securi. Acordază credite cambiale, personale, ipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

DIRECȚIUNEA.

A XXVII-a

LOTERIE de STAT de BINEFACERE

reg. ung. pentru scopuri de folos public și de binefacere. — Loteria aceasta are 11.969 de câștiguri, în preț total de 365.000 Coroane, cari să plătesc în numerar.

Câștigul principal 150,000 Cor.

Mai departe:		10 câștiguri à . . . Cor. 1,000	
1 câștig principal de . . . Cor. 20,000	150	>	>
1 > > > > > 10,000	800	>	>
1 > > > > > 5,000	1500	>	>
5 câștiguri à . . . > 2,000	10000	>	>

Tragerea irevocabil la 30 Dec. 1908. — Un loz costă 4 Cor.

Lozuri să afli la Direcțiunea de loterie reg. în Budapesta (Oficiul principal de vamă), la toate oficiile postale, de dare și de sare, la toate gările și în cele mai multe trafici și case de schimb.

222 6—6

Direcțiunea ces. reg. de loterie.

Aviz de prăvălie.

Subscriși ne luăm voie a face cunoscut onor. noștri mușterii și p. t. public orășănesc și dela țară, că în locul de comerț Piața-mică Nr. 31, mai nainte proprietatea firmei Franz Jahn Söhne, (Cocoșu roșu) am deschis o

Boltă specială

de făină, produse dela țară, articli de aluat de-ai lui Uhl și de Budweiss, urez, fructe păstăioase, fructe sudice, aromate, cacao de-al lui Koestlin și bisquit, miere și toate celelalte mijloace necesare pentru pregătirea prăjiturilor.

Noi ne vom da silința a mulțumii pe onor. noștri mușterii cu articli buni și cu prețuri moderate.

Filiala noastră pentru făină, pâne și fructe păstăioase, Piața mică Nr. 25 colțul dela treptele Fingerling, continuăm a o ținea pe mai departe.

Sibiu, în August 1908.

162 18—

Carl & I. Spengler.

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyseben.

Nr. 3128 A

Nr. 8894 a

Nr. 9265 a

Novități în toate soiurile de oroloage, juvaere, articli de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Nr. 3128 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coperiș dublu tare, 12 Cor. I et o în aur 42 Cor. — Nr. 3128 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni cu coperiș dublu tare, cu diametru de 45 milim. 14 Cor. — Nr. 8128 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coperiș dublu tare 7 Cor. 50 fil — Nr. 8894 a. Cercei de aur veritabili 14 carate 8 Cor.

Detto ceva mai mici 6 Cor. Detto în argint foarte gros aurit 3 Cor. — Nr. 9265 a. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imit. Cor. 11. Detto în aur nou de 6 car. 6 Cor. Detto în argint și gros aurit 2 Cor. 50 fil. Fiecare obiect de aur sau argint e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă exact, fără de aceea să garantează în scris că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere grat și franco. 248 2—

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.,

inlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Deposit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
: : „Leul de aur“ în Praga. : :

Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou.

Espediție zilnică. 199 11—42

Industrie indigenă!

Prima fabrică transilvană de stearin și săpun,

dela preluarea conducerii ei de către institutul „Vereinsbank“ ardelean, de nou adjuată și provăzută cu cele mai moderne mașine, livrează toate soiurile de lumini de stearin, cum și ca specialitate deosebită

săpun de spălat neutral,

praf veritabil de săpun și diferite alte soluri de săpun

în o calitate așa de escelentă, încât aceste pot susține comparația cu ori-ce produse de concurență, chiar și cu cele din străinătate.

Noi recomandăm deci procurarea acestor produse indigene, cari escelează prin bunătatea și vrednicia lor.

Prima fabrică transilvană de lumini.

16 24—

Procese de presă. Precum aflăm împotriva foaiei »Țara noastră« de aici, s'au pornit din partea procuraturii 6 procese noue.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodailor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: Petru Popovici, protopresbiter în Abrud, soția sa Silvia n. Pușcariu și copiii lor Mircea, Florica, Virginia și Luțu, dela toți 2 cor. și Vic. Tordășianu asesor consist. 10 bani.

Tifosul sau lungoea bântuie mai de parte în Sibiu. Spitalele sunt ticsite de bolnavi. Până Duminecă au fost cunoscute 229 de cazuri, dar vor fi mai multe. Au fost și câteva cazuri de moarte.

Precauțiune I Cu puțin înainte de Crăciun pe lângă cea mai mare bunăvoință e imposibil a îndestuli dorințele mușterilor, ceea ce este de lipsă cu deosebire la cumpărarea unui casten-Anker de petricele de edificat. De aceea sfătuim pe fiecare mamă, a cere numai decât o listă de prețuri de castene de edificat dela F. Ad. Richter Cie, liferanți reg. de curte și camerali, Viena, I. Operngasse 16, cu indicarea dferitelor mărimi a castenelor, ca să poată căuta în liniște mărirea potrivită. Cu lista în mână pot apoi ușor să alegă și în cea mai mare îndesuală. N'au decât să se uite la nrul castenului și la marca de scutire Anker; dacă să potrivească aceste, castenul e corect. Pentru aceasta să poată spenda 5 bani pentru o cartă de corespondență! În lista de prețuri ilustrată să află și informații despre aparatele Imperator de muzică și de vorbit ale lui Richter.

Oltoaia de viață de vile. Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra inseratului dui Ambrosi (Medias) despre oltoaie, vițe americane etc. publicat în nr. acesta.

Trei ani temniță. În nr. 44 dela 26 Oct. v. c. am dat știrea, cu chip în fruntea foaiei, cum doi oameni din Rusia, Antosievici și Piascovski, au jăfuit ziua mare filiala unei bănci din Pesta nouă. Ei au fost prirși în curând și zilele trecute au fost osândiți de tribunalul din Bpesta la 3 ani temniță.

Teatru german. Joi seara s'a predat vechea, dar drăguța operetă »Girofle-Girofla«. Conținutul — de puțină însemnătate, ca la toate operetele aproape — întrefăcut de sburdalnice scene e foarte amuzant pe lângă ușurelele și elegantele melodii din ea. Rolul principal, susținut de Lotti Golden, a fost în adevăr bravuros. Bun a fost și Duffek în rolul lui Murzuc, trebuia însă o mai mare vehemență, mai mult temperament. Comic, de un humor homeric, improvsând cu un curaj și rutură de scenă neîntrecută lucrurile cele mai hazlii, e Kaufmann, un adevărat buffo, în rolul lui Bolero, acompaniat de un egal partner, de Anna Sehofer. Mai țin vrednic de amintit și cvartetul de dame Braedt, Lenz, Binder și Scha ff din actual al doilea.

Luni seara în locul anurțatului concert a două cântăreți spanioli s'a repetat piesa, care la timpul său a produs multă gălăgie în lume, anume: »Der Teule« de Molnar.

Nu știți ce să zici despre piesa aceasta. Ca acțiune e slabă, dar ca psihologie, ca spirit e ceva genial. Concepția încă e originală. Lupta sufletească a doi oameni, o femeie înarțată și iubitul ei din tineretă, lupta, care să sfârșească cu iubire, cencrefizată prin o a treia persoană — dracu, — care cu spirit sarastic, septic, ironic, fără milă, cu un zmbet suveran, își bate joc de slăbiciunile omenești, ca și nucleul piesii. Rolul principal, păutăciosul și satiricul satana, a fost redat de Viebach în modul cel mai perfect. Să pare și să, ca figura lui nu e prea potrivită pentru acest rol. Cine a văzut anii trecuți pe Stärk ca M-fisto, acela va înțelege spu-ele mele. Cu temperament pătinaș, cu sufletul rece, a jucat Terese Bellau și îndrăgostitul ei adorator, pictorul Hans.

Marți s'a jucat comedia în 4 acte »Vater« și Mercuri, omedia excelentă Sherlock Holmes. În pregătire sunt mai multe pieze alese.

În panorama imperială din Sibiu, Piața mare, Nr. 9 (lă gă palatul Bruckenthal) să va vedea săptămâna viitoare 14—20 Dec.: O viedea săptămâna viitoare 14—20 Dec.: O vizită în New York. Panorama e deschisă dela 9 ore dim. până la 9 1/2 sara. Intrarea 40 bani, băieți, studenți, soldați 20 bani.

Scărirea prețului vitelor. În urma iernii grele și preatimpurii, oamenii neavând nutreț îndestulitor, își vând vitele și oile, cărora astfel le-a scăzut tare prețul, atât la noi cât cu deosebire în Ungaria. Pe acolo oi nu cumpără nime. Vaci bune să capătă cu 25—28 floreni. Numai caii buni de războiu au preț.

O nenorocire încunjurată. Prin Agnita circulă trenul de 2 ori pe zi. O copilă venind dela școală și trecând peste șinile duple ale trenului cătră casă, i s'a înțepenit piciorul între șini, togma pe când trenul se întorcea din piață cătră stație. Biata copilă văzând că se apropie trenul de ea, și neputându și scoate piciorul dintre șini a început a striga cât a putut de tare și astfel oamenii din apropiere au făcut semn și alarmă, ceea ce observând conducătorul trenului, l'au oprit în apropierea copilei, și așa s'a delăturat primejdia, scăpând sărmana copilă de moarte. »Țar. O.«

Cazuri de moarte. Cu inima îndure-rată anunțăm tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru tată, moș, socru și cumnat Demetriu Chișieranu, preot gr.-cat. în pensiune, membru a mai multor instituțiuni culturale românești, după scurte suferințe, împărțit cu St. Taine și-a dat nobilul său suflet, plin de iubire, în mâinile Creatorului, în 2 Decembrie st. n. c. la orele 9 seara, în anul al 74-lea al vieții și al 3-lea al văduviei. A servit la altarul Domnului cu dragoste și devotament 43 de ani. Rămășițele pământești ale neuitatului și scumpului nostru d'funct, s'au așezat spre vecinică odihnă, Sâmbătă, în 5 Decembrie st. n. la orele 12 din zi, în cimitierul comun din Făgăraș. Văd. Maria Cernea și Eugenia Brumboiu, fiice. Moise Brumboiu, paroch, ginere. Constantin Alutan, cumnat și numeroși nepoți și stră-nepoți.

— Leonida Pop, general și fost pe vremuri adiutant al Maiesății Sale, a reponzat în Baden, (I Viena) în vârstă de 79 ani. Repozatul a fost de cărbăsie Român dela Nasăud.

— În Sibiu a reponzat în 4 Dec. c. Csernătoni Cseh Lajos, derăgător de tren în perz. în vârstă de 74 ani. În mormântarea a fost Duminecă, în 6 Dec. c.

O filială a »Albinei« în Lugoj. La invitarea mai multor fruntași bănațeni și în conțelgere cu cercurile conducătoare ale »Lugojaneie« direcțiunea institutului »Abina« în ultima sa ședință plenară, a hotărât înființarea unei filiale (sucursale) în Lugoj.

Scopul urmărit de primul nostru așezământ financiar — scrie »Rev. E-on«. — cu înființarea acestei filiale nu este a face o concurență păgubitoare institutelor deja existente în piața Lugojului, ci de a servi din nemijlocitate apropiere interesele acestora și ale număratoarei sale clientele private din Caraș-Severin și comitatele mărginașe. Prin ea se împlinește totodată o velt și de repețite-ori exprimată dorință a bănațenilor, de a avea în mijocul lor o sucursală a institutului, la a căruia înființare conducătorii lor de pe vremuri au conclucrat cu atâta zel și succes, știut fiind că în primii ani ai existenței sale aproape întreg capitalul social al »Albineie« eră plasat în Banat și până în ziua de azi aproape jumătate din totalitatea acțiunilor le au bănațenii.

Noua filială, a căreia firmă este deja înregistrată la tribunal, își va începe activitatea în timp apropiat și va cultivă toți ramii de afaceri de bancă

Conducerea ei este încredințată deocamdată dlui Dominic Rațiu, iar la postul de cassar a fost numit dl Eugen Vancu dela Centrala »Albineie«.

Cetitorii nostri să vor împrietini bucuros cu »Emulsiunea Scott«, care este un cunoscut leac de cavă, anume ulei de pește, dar în o formă foarte gustoasă și de tot ușor de mistuit. Copii iau cu plă ere Emulsiunea Scott, așa gust bun are ea. Să capătă în farmacie.

Abonații, a căror abonament să gată acum, cu sfârșitul lunii Noemvrie cāl. nostru, sunt rugați a și-l renou, căci altcum li să oprește trimiterea foaiei. Ei nu mai primesc decât acest număr, cel din urmă din Noemvrie v.

Restaurant de închiriat. Atragem luarea aminte, în deosebi a birtașilor nostri, asupra inseratului despre închirierea restaurantului comunității bis. gr.-cat, din Bistrița, publicat în nr. de azi.

Lipsa de sânge

spre a o combate, folosiți Emulsiunea-SCOTT, care sporește sângele și formează rapid carne solidă și sănătoasă.

Veritabil numai cu această marcă — pescarul — ca semn de garanție al procedurii Scott.

1912—3

EMULZIUNEA-SCOTT

e cu efect egal pentru tineri, cât și pentru bătrâni. Imbuuătățirea rapidă ne va surprinde și mulțumi și o încercare ne va convinge, cum a convins în cei 32 de ani trecuți pe mii de oameni.

Prețul sticlei originale
2 cor. 50 bani.

Să află de vânzare în toate farmaciile.

Linimentum Capsiei comp. al lui Dr. Richter (Anker Pain-Expeller) a devenit un leac de casă în adevăr popular și să află la îndemână în multe farmacii de ani de zile. La dureri de spate, de șolduri și de cap, la podagră și reumatism etc. frecările cu Anker-Liniment s'au dovedit în totdeauna ca alinătoare de durere, și la boale epidemice, cum e colera și colica, au fost foarte avantajoase frițiunile la foale. Acest escelent mijloc de casă s'a folosit cu bun succes la influența, ca fricțiune și să află de vânzare în cele mai multe farmacii cu prețul de 80 bani, cor. 1.40 și 2.— dar să cerem expres: »Anker-Liniment al lui Richter«, (Anker-Pain-Expeller) și să ne uităm la marca de scutire »Anker« și numele »Richter« și să luăm numai sticle originale.

Să poate căpăta la tot locul

Kalodont

9 39—41

a lui Sarg

cremă de dinți neîncoajurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACTIEI ȘI ADMINISTRATIEI.

I. O. în Vidrasău. Cu rambursă (Nachnahme) costă Cāl. tocmai de două ori atâta. Trimite 45 bani, cu aviz sau în timbre postale, în o cuvertă.

D. St. comerc. în B-kul. Pe lângă cei cari și am scris, mai adresează-te negreșit lui I. Vulcu, comerc. Orăștie. Cu dreptul de alegere, să vedem cum să va hotărî cu noul proiect. În »Foaia Poporului« veți afla toate îndrumările la timpul său.

Ios. Craș. în Biser. a. Am dat coresp. la o librărie; vei primi de acolo.

J. R. în Răciu. A mers o coresp. Costă 3 cor. fără porto

I. P. în Iad. Ne pare rău de durerea Dtalz, dar poezia e slabă, nu e de publicat.

Sevestr. Mari mulțumite.

A. B. în Uzdin. Ți-am trimis un catalog dela librăria Kr.-ff și nrul de probă.

G. M. în S. Cs. Cuvântul »măcelar« în-samnă »miserăș« după ungerie și »fleșer« după nemție. Pentru Călindare merge scrisoare.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzar.

Nr. 1400/908.

Concurs.

Primăria comunei Săliște escric concurs pentru un post de sergent polițian și patru posturi de poliști ce sunt a să ocupa cu 1 Ianuarie 1909, cu termin de 20 Dec. 1908.

Cu aceste posturi sunt împreunate — pentru anul prim de serviciu (1909) pe lângă uniforma și armătura dată de primăria comunei — la postul de sergent 600 coroane, la poliștii 480 coroane leată anuală. Cei cari au făcut serviciu de militari sau gendarmi și cunosc limba maghiară sau germană vor fi preferați. Condițiunile de serviciu sunt cuprinsă în regulamentul de serviciu pentru poliția comunei și să pot vedea în oarele de oficiu la primăria comunei. 255 1—1

Săliște, la 7 Decembrie 1908.

Nicolae Lupaș,
primar.

Ioan Chirca,
prim notar comunal.

ATENȚIUNE!

**50 000 părechi de ghete.
4 părechi de ghete numai 6 Cor. 50 b.**

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost incredințat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecare 2 păr. ghete cu șinoare, pentru domni și 2 păr. pentru dame, de piele brună sau neagră, galosată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform Nr. Toate 4 părechile costă numai 6 Cor. 50 b. expediție per rambursă.

H. Spingarn, Export de ghete
Craiova Nr. 137. 22 1—
Schimbul e admis sau banii retour.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 231 3—10

bomboanele Pemete
ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.
1 Carton 60 fileri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RÉTHY!

Cheag natural în formă de — prof. —

Important

pentru fabricarea de caș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de prof. este cel mai bun și mai eficient mijloc pentru încheșarea laptelui, chemice curat, întrece mult toate mijloacele de încheșare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de fetide, colorante sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe întrebuintate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai compențenți în brânzături, cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru Gallia, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură
Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se cere dela 97 26—26

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

ANUNȚ.

„POPORUL“ institut de credit și casă de schimb, soc. pe acții în Săliște.

Cumpără și vinde tot felul de bani străini după cursul zilei.

Acordă împrumuturi de ori-ce soi cu procentul net de 6½—8.

Taxe, cum sunt: proviziuni etc. nu să încasează.

Primește depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește darea.

Interesele se compută din ziua următoare depunerii, până în ziua premergătoare ridicării.

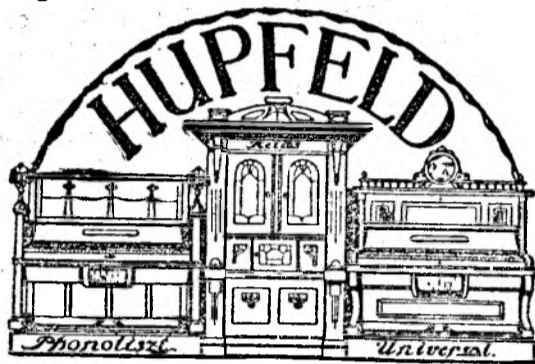
188 8—

DIRECȚIUNEA.

Instrumentele muzicale ale lui Hupfeld

în privința construcției practice simple, a durabilității fără margini, a execuției elegante în colori escelente, a redării minunate a muzicii, bogată în schimbări, — stau neajunse la locul prim.

233 II. 3—6

Fiecare hotelier, cafegiu și birtaș, care vrea să-și mărească circulația în stabilimentul său și prin aceasta să urce trecerea mâncărilor și beuturilor, să ceară mica broșură „O sută de atestate asupra operelor de muzică ale lui Hupfeld“, care i-să trimitte gratis și franco.

Ultima novitate:

Helios Orchestrion — mănânat cu electrică. Suplinește o capelă militară mai mică.

Phonoliszt-Hupfeld

cel mai bun pian artistic din lume. Investire splendidă de capital. Distracție ori când pentru oaspeți.

Fiecare instrument să poate pune singur, așa că și clavirul cântă singur. — Prospecte gratis și franco. — Cel mai mare favor posibil de plată. — La plățire per cassa rabat mare.

LUDOVIC HUPFELD, soc. pe acții.

Viena VI. Mariahilferstrasse 7/9.

Prima și cea mai veche fabrică din Europa de clavire și orchestioane electrice, 47 premii prime, 750 de lucrători.

Depozite de mostre:

Martin Iscif, Budapesta, VIII. Kenyérmező-utca 6.

Müller Fer. Timișoara, teatru electric.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Plata mare Nr. 3—5.

Împrumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,
sentite de dări.

ce să pot lombarda la banca austro-ungară, să pot depune la toate tribunalele ungare da stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare,

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulării și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afacere de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,
încasarea de cambii, checuri și asemnări,
predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

Îngrijirea de coale de cupoane.

Înarea efectelor în depozit spre păstrare,

Închirierea de resorturi de casse de fer

(către depozite), sigure contra incendiului și a apargerii, etc. 5 25—26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Oltoaie de viță de vie
 în sortare recunoscută în țara întreagă de
 conștiințioasă,
Vițe americane de baze
 dezvoltate deplin și crescute în teren deluros,
Vițe nobile europene,
 scutite de grindină și peronospora, în cele
 mai bune soiuri de vin și vin de desert, din cul-
 tura proprie de vițe, vrednică de văzut
Padureși de acății și gledicia
 furnizează cu prețuri moderate
 prima școală ardeleană de viță de vie a lui

Mihail Ambrosi
 în Mediaș (Medgyes). ☎ 258 1—
Amicul viierului
 carte editată de firma de mai sus, care cuprinde sfă-
 turi speciale prețioase, la cerere pe o carte postală,
 să trimită ori și cui gratis și franco.

D-voastră nimeriți negreșit corect,
 dacă alegeți pentru copii D-voastre un casten-Anker de petricele de edificat, de oare-ce acesta
 este, după cum să poate documenta, mai mult de douăzeci și cinci de ani
cel mai iubit joc al copiilor. ☎ 221 8—9 ☎

Dacă toate celelalte jucării adese-ori cu mult mai scumpe, sunt aruncate în colț, castenul-
 Anker de petricele de edificat nu numai să folosește diligent mai departe, ci copiii abia apasă să
 vină timpul, până să capete un casten de întregire, ca să poată ridica zidiri mai mari și
 mai frumoase. Un casten-Anker de petricele de edificat veritabil nu este nici-când fără valoare,
 ci prin cumpărare de castene de întregire devine tot mai mare și mai distractiv și prin urmare
 pe durată cadoul cel mai ieftin

Castenele-Anker ale lui Richter
 de petricele de edificat

să nu lipsească deci de sub nici un pom de Crăciun. Informații
 mai de aproape asupra vestitului joc de zidit și asupra caste-
 nelor-Anker-pod, cari servesc ca întregire, cum și asupra
 noulor jocuri ale lui Richter de așezat, jocuri mozaice-
 cugle „Meteor“ etc., aflăm în noua listă de prețuri ilustrată
 a castenelor de edificat, pe care să și-o procure îndată fiecare
 mamă, care pune preț pe educarea copiilor sei. Trimiterea
 listei de prețuri să face gratis și franco.

Castenele-Anker ale lui Richter de petricele pentru edi-
 ficat să află de vânzare în toate prăvăliile fine de jucării, cu
 prețul de cor. —85, 1,75, 2.—, 3,50, 6,50 și mai sus și să pot
 cunoaște după marca de scutire „Anker“.

— **F. AD. RICHTER & Co.** —
 furnizori reg. de curte și camerale.
 Comptoire și deposit **Viena** XII/1 (Hietzing).
 I. Operngasse 16. — Fabrică —

Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Helvetia), Rotterdam, S-Petersburg, New-York.
 Cui îi place muzica și are intenția să-și procure un instrument mecanic de muzică,
 acela să ceară cea mai nouă listă de prețuri asupra instrumente or-imentar de
 muzică, cu cercevelă de note pe plei de oțel, rotund, și care vrea să-și procure
 un aparat de vorbit acela să ceară lista de prețuri a aparatelor de vorbit; în ea
 află însemnate cele mai bune aparate de vorbit.

Nr. 194/908. ☎ 254 1—2 ☎

Publicare de licitațiune.

Comunitatea bisericească gr.-cat. din loc dă
 în chirie, pe calea licitațiunei publice, Res-
 taurantul său situat în strada lemnului Nr.
 59, de care e legat dreptul de cărciumărit
 nelimitat, pe timp de 6 ani, adică dela 1 Mai
 1909 până la 30 Aprilie 1915.

Acest restaurant cenșă din 4 odăi, bu-
 cătărie, cămară și pivniță, are o poziție foarte
 avantajoasă și următoarele apertinenții: curte
 spațioasă provăzută cu șopru mare de trăsuri,
 grajd, șopru de lemne și ghețar, apoi grădină
 mare cu popicărie.

Licitațiunea să face cu oferte închise și
 verbal și să va ținea în ziua de 4 Ianuarie
 1909 la 10 oare a. m. în cancelaria bisericeii
 din claustru.

Prețul strigării: 2400 Coroane.
 Vadiul: 10% din prețul strigării.
 Cauțiunea: jumătate chiria anuală.

Celelalte condițiuni mai detaiate precum
 și ori ce altfel de informațiuni să pot vedea
 și să dau din partea subscrisului oficiu verbal
 sau în scris.

Bistrița la 6 Decembrie 1908.
 Oficiul parohial gr.-cat.
Gerasim Domide m. p.
 protopop gr.-cat.

A apărut

Călindarul Poporului
 pe 1909

cel mai răspândit Călindar românesc cu
 material bogat și frumoase ilustrațiuni.

Prețul 40 bani.

Necondiționat
 să cetiți acest sfat bun!

Vestea bună merge departe. Aceasta să adverește și la „Fortă-Spiritul sărat“ a cărui veste a
 cutrierat lumea întreagă și pătruns și la noi. Vom deci împărtăși și st. noștri cetitori, din cari
 motive trebuie să ținem stabil în casă acest mijloc excelent și pentru ce este el în general așa iubit.

„Fortă-Spiritul sărat“
 ca protector al sănătății!

„Fortă-Spiritul sărat“
 ca mijloc pentru îngrijirea corpului!

Fie omul june ori înșurat, are lipsă
 întotdeauna de un mijloc de casă
 bun și vrednic de încredere, pe care
 să-l aibă la îndemână ca ajutor la
 vreun rău cel-năp-dește repede pe
 neașteptate. Cu deosebire unde sunt
 copii, este de lipsă aceasta precauție.
 Acum să simte unul rău, în celalalt
 minut să plângă al doilea de durere
 de cap, al treilea geme iară de
 zgârciuri de stomach și așa mai
 departe. Ce bun este în astfel de
 cazuri „Fortă-Spiritul sărat“, cetim
 instrucția de folosire minuțioasă și
 îndată știm, ce avem să facem.
 Aproape în fiecare familie este ci-
 neva, care suferă de insomnie, ner-
 vozitate sau e torturat de podagră,
 reumă, dureri de șele și de spate,
 junghieri în coaste etc. un altul iară
 își simte disparând puterile, să simte
 slab, obosit și eshauriat. Cât de des
 nu să întâmplă leșinuri? Și adese-
 ori omul nu știe ce să facă momen-
 tan în asemenea cazuri „Fortă-Spiritul
 sărat“ e mai prețios de atât ori ce
 alte, fiindcă el întărește numa nervii și
 mușchii, nu numai face pe om mai capabil de
 lucru, ci face în adevăr servicii neprețuibile și
 în caz rle dureri ase amintite mai sus, dacă
 să folosește conform instrucției de întrebuintare.

Și oamenii tineri lăbriosi adeseori să es-
 eshauriază lucru ostentinos încordat și după
 eshauriare urmează adese boală. De aceea e
 consult, ca fiecare, care lucrează mult, dimineața
 și sara înainte de culcare să-și frece cu „Fortă-
 Spiritul sărat“ membrele, cum și pieptul, șelele
 și capul, după care simțim ca și când mușchii
 ar călăta rouă forțe și cap citatea de lucru
 să manifestă înădă. Cine face voiajuri să-și
 ia în buzunar o sticlă de „Fortă-Spiritul sărat“
 și nu să va căi. Cel puțin o sticlă de „Fortă-
 Spiritul sărat“ să fie totdeauna în casă, cu atâtea
 e dator fiecare om sănătății sale.

Vorbitul „Fortă-Spiritul sărat“ să capătă prototindinea în sticle de 3) fl., 4) fl., 1 și
 2 Cor., dar să nu ferim de imitații și să luăm numai sticle de acele, pe care e vizibil figura
 2 9 6—10 de bărbat de mai sus sau să comandăm la singurul fabricant:

„Kosmos“ laborator chimic în Győr,
 de unde să expedieze 10 sticle mici și 3 sticle mari franco, cu rambursă sau trimițând înainte prețul.

„Sucursala băncii comerciale ungară din Pesta, Sibiu”

Piața mare Nr. 2.

Inițiată în anul 1841. • Centrala în Budapesta. • Capital de acții de rezerve 93 milioane Coroane.

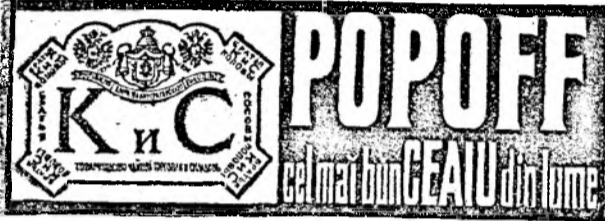
Primește bani cu libele de depunere

pe lângă cea mai favorabilă procentuare,

cumpără și vinde rente, scrisuri de amanetare, acții, losuri, cum și monede de aur și argint, primește hârtii de preț pentru păstrare și administrare, încasează cupoane și efecte sortite, asigurare contra perderilor de curs la sortiri, procurare de cauțiuni de căsătorie pentru militari.

☛ Toate informațiile dorite să dau cu plăcere. ☛

198 11—

252 1-6

Pentru capitaliști elocare favorabilă de capital.

Pentru schimbare de întreprindere comercială vând numai decât pe numărare acțiunile mele dela »Bihoreana« Oradea-mare I. emisie, cari aduc de prezent 6%.

Informații mai de aproape la

Gustav Hantschel
Sibiu.

251 1-3

Bust frumos

În două luni prin
pilulele orientale,

singurele cari desvoltă, întăresc, restaurează pieptul și dau bustului femeesc o plenitudine grațioasă, fără a strica sănătătii. Garantat libere de arsenic. Recunoscute de somitățile medicale. Discreție absolută. Șatula, cu instrucție de folosire, Cor.

140 19-26 6.40 franco.

I. Rathé, farmacist Paris.

Depozit: Budapesta, Iosif de Török farmacist, Király utca 12.

Cine

vrea a să scăpa pe sine sau copii săi de

tuse

de răgușală, catar, flegmă, catar de gât, de tuse convulsivă și de tuse măgărească, să cumpere

Caramellele de pept ale lui Kaiser

cu trei brazi, aprobate și recomandate de medici.

5500 de atestate verificate de notarul public.

Pachet 20 și 40 fl. SA capătă în toate farmaciile.

745 3-24

Cassa de păstrare reuniune în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4 1/2%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri să plătesc după starea cassii și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

244 8-20

Depuneri și ridări să pot face și pe cale poștală cu cekuri.

Imprumuturi acordă pe cambii, pe obligațiuni cu caveat, pe ipotecă precum și ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto, după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

DIRECȚIUNEA.

SUCCES SIGUR!

Reparatorul lui Kriegner a vindecat în spitalul St. Rochus din Budapesta, cum și la dureri reumatice în cap din 136 de cazuri de îmbolnăvire 129, ceea ce dovedesc atestațiile nscrise. Nici nu alt mijloc nu poate arăta un astfel de succes.

și vindecare, sigură scăpare de podagră, reumă, junghiuri, sfâșieri, dureri de spate și de șele, dureri de mâni și picioare și de dureri de asemenea fel nu ne putem mântui decât prin folosirea

Reparatorul lui Kriegner este în folosință de zeci de ani cu succes neîntrecut, să folosește numai la fricțiuni esterne și întrece în efectul său toate mijloacele de felul acesta. Este de recomandat fiecărui suferind.

REPARATORULUI lui KRIEGNER

Scrisoare de mulțumită!

Mult stm. Dle Profesor!

Nu pot afla cuvinte de-Vă mulțumesc pentru „Reparator”. Suferind de 4 ani de ischias, am folosit toate mijloacele posibile, fără rezultat. Am cercat „Reparatorul” și dela fricțiunea aceasta mă simt bine, cu mult mai bine. Pot face mișcări cu piciorul ce mă doare. Primiți, dle Kriegner, întm. mea mulțumită. Dzău să Vă răsplătească de mii de ori pentru această invenție. Pentru deplina însănătoșare rog încă 2 sticle de Reparat, a le trimite în Ludendorf, Tirol. — Cu distinsa stimă și mulțumită Albertina nob. de Cholaupka c. r. nevastă de Oberst.

(Spiritus petrae camphoratus)

cunoscut în general și distins de multe ori, fiindcă acest mijloc probat multiplu e chemat direct numai la vindecarea podagrei, reumei, cum și a boalelor ce să nasc din receală. Suferinzi să nu umble a experienta, ci fiecare să folosească mijlocul, care sigur ajută contra podagrei și reumei, anume: **Reparatorul lui Kriegner**. Fricțiuni cu »Reparatorul« lui Kriegner pot să arete succesul cel mai bun în puține zile, ceea ce dovedesc scrisorile de mulțumită

Scrisoare de mulțumită!

Onor. D. George Kriegner, farmacist, Budapesta, Calvinplatz. — De câteva zile am simțit în brațul stâng o durere reumatică, nu mi puteam mișca brațul și noaptea de durere nu puteam dormi. Din norocire îmi adusei aminte, că în un asemenea caz, cu ani înainte, Repuratorul Dv mi-a făcut bune servicii. Mi-am procurat iarăș din el și după o întrebuințare de 3 zile, după 6 fricțiuni au încetat durerile și eu pot să-mi exprim recunoștința și să fac atenți pe oamenii suferinzi de asemenea dureri la acest leac și cu efect surprinzător. Cu dist. stimă, Sporzon Ernő, adv., și deputat.

în masă. Are efect minunat și la picioarele, degetele, mâinile, nasul înghețat etc. Prețul unei sticle mici 1 Cor. unei sticle mari 2 Cor.

Per postă franco 5 sticle mici 5 Cor. sau 3 mari 6 Cor.

Fiindcă sunt multe imitații de valoare mică, prin cari cetitorul e înșelat, recomandăm a procura direct dela fabricant și a adresa astfel:

FARMACIA-KORONA BUDAPESTA, VIII. Calvinplatz 8

230 5-10

Espedare zilnică cu ramburs sau trimițând înainte banii.